Oświadczenie złożone
przez senator Ewę Monikę Kaliszuk
na 57. posiedzeniu Senatu
w dniu 22 kwietnia 2026 r.

Oświadczenie skierowane do minister rodziny, pracy i polityki społecznej Agnieszki Dziemianowicz-Bąk

Szanowna Pani Ministro!

W związku z procedowanym projektem nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, przewidującym rozszerzenie uprawnień pracowniczych dla asystentów rodziny oraz koordynatorów pieczy zastępczej, pragnę zwrócić uwagę na brak analogicznych rozwiązań dla pracowników placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Z informacji przekazanych przez dyrektorów placówek wynika, że specyfika pracy tej grupy zawodowej wiąże się z wyjątkowo wysokim obciążeniem psychicznym i fizycznym. Pracownicy placówek:

— wykonują pracę w trybie ciągłym, również w porze nocnej, w święta i dni wolne;

— mają bezpośredni kontakt z dziećmi dotkniętymi traumą, zaburzeniami psychicznymi, uzależnieniami, FASD oraz innymi poważnymi problemami zdrowotnymi i społecznymi;

— są świadkami i uczestnikami sytuacji skrajnych, takich jak agresja fizyczna i słowna, samookaleczenia czy próby samobójcze;

— realizują zadania związane z pracą z rodziną biologiczną, w tym często dojeżdżają do środowisk oddalonych o setki kilometrów.

Jednocześnie – w przeciwieństwie do osób pracujących w innych systemach pracy z trudną młodzieżą (m.in. w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych czy specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych) – pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych:

— nie korzystają z dodatków za trudne warunki pracy;

— nie mają prawa do dodatkowych urlopów;

— nie są objęci porównywalnymi systemowymi formami wsparcia;

— pracują zgodnie z przepisami kodeksu pracy, czyli przeznaczając w całości 40 godzin na działania związane bezpośrednio z opieką i wychowaniem, w odróżnieniu od zatrudnionych na podstawie Karty Nauczyciela, czyli mających tzw. pensum, które w przypadku pracy z grupą wychowawczą wynosi 24 godziny.

W uzasadnieniu projektu nowelizacji wskazano, że dodatkowy urlop dla asystentów rodziny i koordynatorów pieczy zastępczej ma przeciwdziałać wypaleniu zawodowemu. Należy zauważyć, że pracownicy placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonują w warunkach co najmniej równie obciążających.

W związku z powyższym proszę o odpowiedzi na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo rozważa rozszerzenie prawa do dodatkowego urlopu na wychowawców, specjalistów oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych?

2. Jakie są przyczyny pominięcia tej grupy zawodowej w projektowanych zmianach?

3. Czy planowane jest wprowadzenie dodatkowych mechanizmów wsparcia, takich jak systemowa superwizja, dodatki za trudne warunki pracy lub inne formy przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu?

Ustawodawca, zgodnie z zapisami projektu zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 20 marca 2026 r., w art. 85 ust. 1 projektu reguluje minimalne wynagrodzenie prowadzącym rodziny zastępcze w kwotach:

— rodzina zastępcza zawodowa – 6 tysięcy 160 zł;

— rodzina zastępcza specjalistyczna – 7 tysięcy 260 zł;

— rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego – 7 tysięcy 260 zł;

— prowadzący rodzinny dom dziecka – 7 tysięcy 260 zł.

Ponadto w ust. 2a wspomnianego artykułu przyznaje również miesięczny dodatek stażowy analogiczny do dodatków funkcjonujących w jednostkach samorządowych.

Warto jednak zaznaczyć, że w placówkach opiekuńczo-wychowawczych osoby pracujące bezpośrednio z dziećmi oraz specjaliści czy dyrektor takiej placówki muszą mieć wykształcenie wyższe, a obowiązujące kategorie zaszeregowania, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych, to odpowiednio:

— młodszy wychowawca – 5 tysięcy 200 zł;

— wychowawca – 5 tysięcy 310 zł;
— starszy wychowawca, psycholog, pedagog, główny księgowy – 5 tysięcy 410 zł;
— dyrektor – 6 tysięcy 70 zł.

W związku z powyższym proszę również o odpowiedź na pytanie: czy ministerstwo rozważa uregulowanie minimalnych kwot przysługujących pracownikom zatrudnionym w placówkach opiekuńczo-wychowawczych?

Ewa Monika Kaliszuk
senator RP